

Existování a existence

Latinské sloveso *existo*, *existare* (tedy nikoli *existere*) lze etymologicky odvozovat od *ex-sto*, *ex-stare*, tedy jako „stát ven (ze sebe)“. O existenci můžeme proto mluvit jen v případě *jsoucn*, která jsou schopna „stát ven“ (ze sebe, nikoli z nějakého souboru *jsoucn*). A co to vlastně znamená, že nějaké *jsoucno* stojí ven ze sebe? Pochopitelně to nemůžeme vyložit v tom smyslu, že samo sebe opouští, že přechází do *nejsoucnosti* (ve smyslu do *bylosti*) a že tím od sebe odchází. Ale nemůžeme to prostě jen obrátit a pochopit to jako akt, jako akci vyjití ze sebe a rovnou k sobě, neboť taková akce může běžně vypadat jenom tak, že spolu s uskutečňováním se stává *bylostí*. Proto lze ono „stát ven ze sebe“ chápat nikoliv jako akt uskutečňování ve směru z *budosti* do *bylosti*, nýbrž jako vykloněnost do *budoucnosti*, což ovšem nemá a nesmí mít podobu aktivního vyklánění (tj. podobu akce, výkonu). Proto ono „*stare*“, *stát* (nikoli *stavět* se – to by byl uskutečňující se výkon). A to nás vede k závěru, že nemůže jít o „*jsoucno*“ v běžném smyslu, nýbrž že jde o *jsoucno-subjekt*; jen subjekt je schopen stát ven ze sebe, tedy nejen stát, ale stát ven ze sebe, neboť jen to mu umožňuje se k sobě „*vracet*“ nejen jako k *bylému*, k již *pominulému*, už v *minulosti* uskutečněnému, nýbrž jako k *aktuálně přítomnému* (který je v tomto odstupu od sebe i přístupu k sobě „*při tom*“).

(Písek, 181024-1.)